

AquaFlanders ~~~

2022

~~~ Activiteitenverslag

Voorwoord

Kwaliteitsvol en betaalbaar water dat in voldoende mate en op een veilige manier beschikbaar is. Toekomstgericht en integraal beheerd – over de hele keten – voor iedereen in Vlaanderen. Dat is de missie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders, verenigd binnen AquaFlanders. Een missie waaraan we met passie samenwerken in overleg met alle stakeholders en beleidsmakers.

2

Dat doen we in een sterk veranderende context. Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. Zowel een tekort aan water als wateroverlast, vormen acute, strategische uitdagingen. Samen willen we dit water, de bron van alle leven, veiligstellen voor toekomstige generaties.

Dat vraagt om oplossingen op verschillende domeinen om de klimaatrobuustheid van onze watersystemen verder te versterken.

In de eerste plaats willen we voldoende water kunnen blijven leveren, ook aan toekomstige generaties. Onze tweede doelstelling is de kwaliteit van het drinkwater en de watersystemen veiligstellen.

Naast deze acute uitdagingen ten gevolge van het veranderende klimaat, werken onze leden ook aan oplossingen voor meer courante uitdagingen. Efficiënte dienstverlening is belangrijk om de missie van de waterbedrijven en

rioolbeheerders te realiseren. We willen ook duurzaam ondernemen door verder te digitaliseren en onze ecologische voetafdruk te verkleinen.

Deze oplossingen vragen om verhoogde en versnelde investeringen. Zowel in de drinkwater- als in de rioleringsinfrastructuur. Dat vraagt een toekomstgerichte financiering met oog voor integraal waterbeheer zodat water betaalbaar blijft.

Aan al deze oplossingen is ook in 2022 hard gewerkt. In dit activiteitenverslag houden we halt bij onze realisaties van het afgelopen jaar.

Ik wens u alvast veel leesgenot.

Brecht Vermeulen
Voorzitter AquaFlanders

Over AquaFlanders

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Ze verdedigt de belangen van haar leden en werkt mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. AquaFlanders wil Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Lees meer op pagina

4

2022 in cijfers

We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. We presenteren u AquaFlanders in enkele cijfers.

Lees meer op pagina

6

Een terugblik op 2022

2022 was een jaar vol stroomversnelingen. Samen met onze leden zetten we opnieuw belangrijke stappen op vlak van duurzaam waterbeleid. Belangrijke stappen op weg naar een klimaatrobuuste watervoorziening en leefomgeving voor toekomstige generaties

Lees meer op pagina

8

De 6 rollen

AquaFlanders neemt 6 rollen actief op binnen de sector. Niet alleen voor onze leden, maar ook voor verschillende stakeholders, klanten, leveranciers...

Lees meer op pagina

14

Over AquaFlanders

Water is schaars in Vlaanderen. Waterbedrijven en rioolbeheerders staan dan ook voor grote uitdagingen. Als koepelorganisatie verdedigt AquaFlanders de belangen van haar leden en werken we mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Missie en visie

AquaFlanders staat voor gezond, kwaliteitsvol en betaalbaar water. Duurzaam en integraal beheerd – over de hele keten – voor iedereen in Vlaanderen. Vandaar onze kernboodschap.

Aan de bron

We zijn een stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen.

van een gestroomlijnd

We hebben het mandaat om namens de hele sector te communiceren en zorgen ervoor dat standpunten gecoördineerd, afgestemd en gedragen worden.

en modern

Een modern waterbeheer is eigentijds, duurzaam en toekomstgericht.

waterbeheer.

We bekommeren ons om water in al zijn facetten.

Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. AquaFlanders wil dit water, de bron van alle leven, veiligstellen voor toekomstige generaties. **Daarom werken we met passie en in overleg met alle stakeholders aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid.**

Dat willen we bereiken door capaciteitsopbouw te faciliteren. Door overleg, ervaringsuitwisseling, onderzoek, communicatie, kennisopbouw en dienstverlening ondersteunen we onze leden. Zo helpen we hen om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Onze waarden

De gezondheid van Vlaamse watergebruikers primeert boven alle andere belangen. Daarom is de **kwaliteit van water** onze topprioriteit. Daarnaast bekommeren we ons constant om **de zorg voor het milieu**, waarvan water een essentieel deel uitmaakt. **Kwalitatieve dienstverlening** staat daarbij altijd voorop. AquaFlanders werkt **transparant en daagt de status quo voortdurend uit**.

2022 in cijfers

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. Graag presenteren we u AquaFlanders in enkele cijfers.

Cijfers drinkwater

6

Waterbedrijven

5,5 miljoen m³

Drinkwater uit brakwater

augustus / februari

Maanden met hoogste en laagste verbruik

3.812

Voltijdse tewerkstelling in de sector

3.089.764

Waterabonnementen

84 l/dag

Drinkwater per persoon

357,5 miljoen m³

Totaal geproduceerd drinkwater

283.741/3.104.497

Digitale watermeters

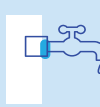
€442

Gemiddelde integrale waterfactuur
gemiddeld gezin

165,4 miljoen m³

Drinkwater uit grondwater

206,2 miljoen m³

Huishoudelijk waterverbruik

64.084 km

Waterleidingen

186.6 miljoen m³

Drinkwater uit oppervlaktewater

87.670.606 miljoen m³

Niet-huishoudelijk verbruik

1.204

Aftakkingen met loden leidingen
vervangen

Cijfers riolering

84/300

Gemeenten zijn zelf rioolbeheerder

129/300

Gemeenten besteden rioolbeheer uit aan waterbedrijf

53.830 km

Riolering

88%

Rioleringsgraad

**72 miljoen /
€120.000 miljoen**

Besteding rioolsubsidies

Cijfers AquaFlanders

4

Beroep gedaan op nooddrinkwater

338

Keurders AquaFlanders

102

Kwaliteitscontroles op keurders

83.797

Uitgevoerde keuringen

148

Waterscanners AquaFlander

322

Gecertificeerd voor hygiënisch en veilig werken

265.623

Page views AquaFlanders.be

46.702

Page views Kraanwater.be

107

Persvermeldingen

122

Kraanwaterscholen

9

Kraan watergemeenten

Een terugblik op 2022

1

Waterkwantiteit

Door het veranderende klimaat zien we enerzijds meer langdurige droge periodes en anderzijds periodes met intense neerslag en resulterende wateroverlast. Daarmee gecombineerd daalt het gemiddelde kraanwaterverbruik, maar is er een piekvraag in droogteperiodes. Aan deze veranderende realiteit moeten we ons aanpassen. In de winter trachten we water zoveel mogelijk vast te houden om de droge zomer te kunnen overbruggen.

Ook afgelopen zomer zorgden we mee voor de nodige afstemming rond de aanpak van de droogte en rond de leveringszekerheid. Zowel binnen de sector als met alle stakeholders binnen de adviesgroep droogte en de Vlaamse droogtecommissie. Daarnaast maakt AquaFlanders deel uit van de high level task force droogte die de

realisatie van de Blue Deal begeleidt. Vanuit de sector werd ook een impactstudie gerealiseerd om de vraag naar water en het aanbod in balans te houden.

Een belangrijk aandachtspunt in de actieplannen van de waterbedrijven is geen water verloren laten gaan. Hoe ze dat doen? Daarover gaven de waterbedrijven in 2022 toelichting aan de commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie van het Vlaams Parlement tijdens een bezoek aan een waterproductiecentrum in Walem. Aanvullend organiseerde AquaFlanders een NRW Ecosysteem in samenwerking met Vlakwa en de Vlaamse Milieumaatschappij. Daarin bundelden de waterbedrijven de krachten met de industrie en kennisinstellingen om versneld oplossingen te realiseren om waterverliezen te beperken.

Niets verloren laten gaan betekent ook sensibiliseren om waterverspilling te vermijden. Daarom lanceerden we de online zelfscan water. Daarmee kan iedereen snel en eenvoudig hun watergebruik in kaart brengen. Een daaruit volgend persoonlijk rapport met tips op maat helpt om thuis water te besparen.

Om in de toekomst gericht te sensibiliseren en informeren, organiseerden we tot slot de Grote Natuur Enquête samen met Vlakwa en Universiteit Gent. De Grote Waterenquête bracht in kaart hoe Vlaanderen anno 2022 denkt over water en hoe we water gebruiken.

8

Waterkwaliteit

Voldoende water hebben is één zaak. Het is natuurlijk belangrijk dat het water ook van uitstekende kwaliteit is. Zowel de kwaliteit van het drinkwater als dat van de watersystemen.

De nieuwe stroomgebiedbeheerplannen van de Vlaamse Regering voor de periode 2022 tot 2027 bevatten maatregelen en acties om de kwaliteit van het grondwater en oppervlaktewater te verbeteren en om onze regio te beschermen tegen overstromingen en droogte. In oktober 2022 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd voor de herziening van de Richtlijn Afvalwater. De herziening past in de Europese Zero Pollution Ambitie en de doelstellingen uit de Green Deal. Dit is een goede stap richting een betere integratie van verschillende Europese richtlijnen zoals de Kaderrichtlijn Water en de Drinkwaterrichtlijn. Het laatste is vertaald naar een Vlaams Drinkwaterbesluit. Dat legt de focus op risicobeheer van bron tot kraan. Op een verbetering van de toegang tot veilig drinkwater voor iedereen. Op de promotie van kraanwater en op een betere voorlichting van het grote publiek over de openbare waterbevoorrading.

Algemeen wordt ingezet op het verhogen van het inzicht in de werking van de openbare waterleveranciers, op een verhoogde mate van sturing vanuit de Vlaamse overheid en op de ontwikkeling van het instrumentarium voor de sturing en opvolging.

De sector formuleerde ook standpunten rond PFAS en bronbescherming die moeten bijdragen aan een betere waterkwaliteit. Ook een gezamenlijk engagement met andere sectorfederaties om het gebruik van loodvrije en loodarme materialen in binneninstallaties voor drinkwater te stimuleren zal een belangrijke bijdrage leveren om een einde te maken aan de aanwezigheid van lood in kraanwater.

In het kader van Biostable, één van de speerpunten van de AquaFlanders leerstoel voor duurzaam drinkwater aan de Universiteit Gent, is afgelopen jaar een

pilootinstallatie opgestart. De installatie bestaat uit drie afzonderlijke circuits van honderd meter met levensecht distributienet met een volgroeide biofilm. Deze installatie laat de onderzoekers toe om in gecontroleerde omstandigheden onderzoek te doen naar de biostabiliteit van drinkwater tijdens het transport en de distributie. Dit onderzoek zal de waterbedrijven helpen om de drinkwaterkwaliteit tot bij de klant blijvend te waarborgen.

De procesbenchmark 'bewaken van bestaande grondwater- en oppervlaktewaterbronnen bestemd voor de productie van drinkwater', inmiddels de negende procesbenchmark van AquaFlanders, is in 2022 uitgevoerd en afgerond. Conform het waterwetboek moeten de waterbedrijven de risico's voor de volksgezondheid beperken bij de productie, de levering en het gebruik van water bestemd voor menselijke consumptie. Het doel van het proces is dan ook om de waterkwaliteit- en kwantiteit van de ruwwaterbronnen op te volgen en te bewaken, zodat zowel op korte als op langere termijn voldoende kwaliteitsvol water, waarvoor de zuiveringsinspanningen zo laag mogelijk zijn, kan worden aangeboden aan abonnees.

Efficiënte dienstverlening

Efficiënte dienstverlening is belangrijk om de missie van de waterbedrijven en rioolbeheerders te realiseren. Daarbij zoeken we naar synergiën binnen de sector en over de sectorgrenzen heen. Synergiën om efficiëntiewinsten te boeken, om de hinder bij nutswerken te beperken en op tal van andere domeinen. Efficiënte dienstverlening betekent daarnaast een sterke klantgerichtheid en digitalisering. Vanzelfsprekend met aandacht voor digitale inclusie.

In het kader van een verdere digitalisering zette het Vlaams Parlement afgelopen jaar het licht op groen om de digitale watermeter uit te rollen voor iedereen in Vlaanderen tegen 2030. Ook het AquaFlanders Keuringsplatform, een digitaal platform voor rioolbeheerders, gemeenten en keurders, kreeg een nieuw

uitbreiding. De handhavingsmodule maakt het voor gemeenten eenvoudiger om de privéwaterafvoer op te volgen en te handhaven.

Om de dienstverlening van de waterbedrijven verder op punt te zetten, werd in Leuven een testoefening nooddrinkwater georganiseerd. Die oefening moet ervoor zorgen dat alles vlot verloopt als de procedure effectief in werking zou treden bij een incident op het drinkwaternet. In de nieuwe procesbenchmark exploitatie namen de waterbedrijven één van hun kernactiviteiten, namelijk het exploitatieproces, onder de loep. Dit om verder te zoeken naar innovaties en om het proces verder te optimaliseren.

Daarnaast werd ook samengewerkt met externe partijen. Een versterkte samenwerking met VLARIO zal de dienstverlening van AquaFlanders naar rioolbeheerders verder op punt stellen. Voor vastgoedprofessionals ontwikkelden we een opleiding die hen alle tools in handen geeft om vlot aan de slag te gaan met de binneninstallatie en privéwaterafvoer.

In 2022 stond AquaFlanders ook mee aan het doopvont van de Fluid Crew. Dit initiatief verenigt de brede Vlaamse watersector. Met sprekende voorbeelden illustreren we hoe een klein regio complexe wateruitdagingen op een vernuftige manier aanpakt. Want Vlaanderen is sterk in water dankzij een fluïde en geïntegreerde aanpak. Die boodschap wil Fluid Crew uitdragen om de Vlaamse watersector internationaal op de kaart te zetten. De lancering op het gerenommeerde congres van de International Water Association in Kopenhagen was alvast een succes.

Duurzaamheid

De Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders hechten veel belang aan duurzaamheid en duurzaam ondernemen. Zo actualiseerden ze dit jaar het rapport Carbon Footprint en zetten ze belangrijke stappen vooruit in de opmaak van een klimaatplan.

Op het CIW Waterforum gaven we een sessie over de weg naar een waterzekere drinkwaterproductie en werd meer inzicht verschaft in de impact van de klimaatverandering op onze drinkwaterproductie en in de oplossingen van de waterbedrijven.

Met de Green Deal sportdomeinen wordt ingezet op kwalitatieve, gezonde en klimaatbestendige buitensportdomeinen met positieve impact op natuur, gebruiker en omgeving. AquaFlanders en haar leden zetten mee de schouders onder deze Green Deal.

Daarnaast zetten we volop in op sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. In december studeerde de eerste lichter waterambassadeurs af. Tijdens het pilootproject Waterklassen werden zo'n 250 leerlingen opgeleid via workshops gespreid over twee schooljaren. Veel scholen denken zelf ook al na over duurzaam watergebruik en kiezen vandaag bijvoorbeeld al voor kraanwater. Zij kunnen rekenen op steun van de Vlaamse waterbedrijven om hun engagementen waar te maken en hun projecten en acties in de kijker te zetten. Dit jaar organiseerde AquaFlanders een heuse scholenwedstrijd om het een extra duwtje in de rug te

geven. Via een online platform kunnen ze hun acties en projecten in de kijker zetten. Zo kunnen ze elkaar inspireren en motiveren. Bovendien kunnen ze stemmen op dé Kraanwaterschool 2022-2023.

En met de slogan 'jonge geleerd is oud gedaan', lanceerde AquaFlanders dit jaar ook nieuwe educatieve pakketten voor het kleuteronderwijs en de B-stroom van het secundair onderwijs.

Financiering

De oplossingen om kwaliteitsvol water in voldoende mate en op een veilige manier beschikbaar te stellen in een sterk veranderende context, vragen om verhoogde en versnelde investeringen. Zowel in de drinkwater- als in de rioleringsinfrastructuur. De financiering van deze investeringen moet kostendekkend blijven. Tegelijk is het belangrijk dat water betaalbaar blijft. Een toekomstgerichte financiering met oog voor integraal waterbeheer is de oplossing.

In het voorbije jaar hebben we onderzocht hoe enerzijds de bestaande infrastructuur beter kan aangewend worden om de leveringszekerheid te verhogen. Anderzijds werden de geplande middellange en langetermijninvesteringen tegen het licht gehouden. Er wordt gewerkt aan een stappenplan ter implementatie van een objectief afwegingskader voor investeringen in drinkwaterinfrastructuur.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de adviesraden aan de Vlaamse Regering rond de tariefstructuur in Vlaanderen, stellen we een sectorale visienota op voor de herziening van de tariefstructuur.

Afgelopen jaar legden 4 waterbedrijven hun tariefplannen voor de periode 2023 tot 2028 voor aan de WaterRegulator. Dit zorgt voor meer transparantie en voorspelbaarheid.

Daarnaast organiseerde AquaFlanders een webinar voor gemeenten en rioolbeheerders over de besteding van de rioolsubsidiekredieten 2023. Dit om de subsidiekredieten optimaal aan te wenden

De 6 rollen van AquaFlanders

Belangenbehartiger

We zijn de belangenbehartiger van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Onze organisatie voert een dynamisch public affairs-beleid naar alle stakeholders. Zo dragen we ertoe bij dat onze leden hun strategische doelstellingen realiseren.

Promotor

We vergroten waterbewustzijn en de publieke aanvaarding van circulair water en een integraal waterbeleid in Vlaanderen. We voeren een dynamisch marketing- en communicatiemeerjarenbeleid, in lijn met het public affairs-beleid.

Facilitator

We vergroten de efficiëntie en effectiviteit door samenwerking tussen stakeholders van het integrale waterbeheer te stimuleren. We streven naar complementariteit, optimaliseren informatiestromen en -afstemming, bevorderen initiatieven, stimuleren innovatie en verspreiden kennis.

Kwaliteitsbewaker

We bewaken de kwaliteit in de hele watersector. Vanuit deze rol zorgen we voor de keuringen van drinkwater- en afvalwateraansluitingen en vaardigen we technische voorschriften uit. Daarbij is maximale transparantie van de dienstverlening binnen de hele sector het streefdoel.

Dienstverlener

We ontwikkelen en organiseren watergerelateerde diensten. Zo bieden we ondersteuning aan onze leden en hun leveranciers, opdrachtnemers en particulieren.

Federator

We zijn de stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen. We werken met passie aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid en ondersteunen onze leden om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Desguinlei 250,
2018 Antwerpen

✉ info@aquaflanders.be
☎ 03 292 91 90

www.aquaflanders.be

